

UZASADNIENIE

Decyzją z 25.03.2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. po rozpoznaniu wniosku z 10.02.2021 r. odmówił B. Z. prawa do emerytury.

W uzasadnieniu wskazano, iż na dzień 31 grudnia 2008 roku ubezpieczona nie udokumentowała wymaganego stażu pracy, tj. 30 lat (a jedynie 27 lat, 1 miesiąc i 25 dni w tym 6 lat, 9 miesięcy i 14 dni okresów nieskładkowych oraz 20 lat, 4 miesiące i 11 dni okresów składkowych), a nadto nie rozwiązała stosunku pracy.

Zakład nie uwzględnił okresu pracy wnioskodawczynie w gospodarstwie rolnym matki w Ł. przy ul. (...) w okresie od 24.03.1977 r. do 31.08.1987 r., ponieważ zeznania świadków są niewiarygodne. Jeden ze świadków nie mieszkał w pobliżu gospodarstwa rolnego, a jedynie garażował na posesji przy ul. (...). Świadkowie stwierdzili, że wnioskodawczynie pracowała 4-6 godzin dziennie, a jednocześnie potwierdzili, że praca była wykonywana w pełnym wymiarze czasu pracy. Świadkowie potwierdzili, że ubezpieczona pracowała w gospodarstwie w okresie od 24.03.1977 r. do 31.08.1987 r., a przedłożone zaświadczenia Burmistrza Miasta Ł. potwierdzają, że wnioskodawczynie zameldowana była pod adresem Ł., ul. (...) jedynie do 19.01.1987 r. oraz, że matka wnioskodawczynie była właścicielką gospodarstwa rolnego i opłacała składki na fundusz emerytalny rolników dopiero od 1978 r. Na podstawie zeznań świadków mogą być uwzględnione okresy pracy w gospodarstwie rolnym członków rodziny rolnika przed 01.01.1983 r., ponieważ od 01.01.1983 r. istniał obowiązek ubezpieczenia domowników. Wnioskodawczynie nie przedłożyła dokumentu potwierdzającego, że była zgłoszona do ubezpieczenia jako domownik od 01.01.1983 r. do 31.08.1987 r. W kwestionariuszu dołączonym do wniosku o ustalenie kapitału początkowego ubezpieczona oświadczyła, że od 01.09.1976 r. do 24.06.1980 r. była uczennicą Liceum Ekonomicznego w Ł., od 01.10.1980 r. do 30.09.1985 r. była studentką Szkoły Głównej Handlowej w W. i od 01.09.1985 r. do 30.08.1987 r. wychowywała dziecko; nie wymieniła okresu od 24.03.1977 r. do 31.08.1987 r. jako okresu stałej pracy w gospodarstwie rolnym matki w wymiarze co najmniej 1/2 etatu.

(decyzja k. 115-116 akt ZUS plik II)

Wnioskodawczynie uznała powyższą decyzję za krzywdzącą i wniosła w dniu 22.04.2021 r. odwołanie, kwestionując niezaliczenie do stażu pracy okresu pracy w gospodarstwie rolnym. Wnioskodawczynie podniosła także, że wobec opieszałości organu rentowego w wydaniu decyzji, nie mogła w odpowiednim czasie rozwiązać umowy o pracę, stanowiącej jej jedyne źródło dochodu.

(odwołanie k. 3-5)

W odpowiedzi na odwołanie z 5.05.2021 r. organ rentowy wniosł o jego oddalenie, wskazując te same argumenty co w zaskarżonej decyzji. Dodatkowo podniósł, że wnioskodawczynie udowodniła ponad 20-letni okres pracy nauczycielskiej (od 1.09.1986 r. do nadal).

(odpowiedź na odwołanie k. 6-6v)

Na rozprawie z 10.09.2021 r. wnioskodawczynie poparła odwołanie, natomiast pełnomocnik organu rentowego wniosł o oddalenie odwołania.

(stanowiska 00:00:47 - płyta CD k. 17)

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

B. Z. urodziła się w dniu (...)

(bezsporne)

W dniu 10.02.2021 r. ubezpieczona złożyła wniosek o emeryturę.

(wniosek k. 1 – 6 akt ZUS plik II)

Wnioskodawczyni jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego i złożyła wniosek o przekazanie środków zgromadzony na rachunku w tym funduszu na dochody budżetu państwa.

(wniosek k. 1 – 6 akt ZUS plik II)

Ubezpieczona w dniu 17.02.2021 r. załączyła do wniosku o emeryturę nowe dokumenty na okoliczność wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym matki.

(pismo i załączniki k. 47-48 i dalej akt ZUS plik II)

W pismach z 18.03.2021 r. i 22.03.2021 r. wnioskodawczyni wniosła do organu rentowego o udzielenie informacji dotyczącej przyczyn nierozpoznania jej wniosku o emeryturę w wymaganym 30-dniowym terminie

(protokół k. 105-106, zażalenie k. 107-108 akt ZUS plik II)

Ubezpieczona posiada ponad 20-letni okres pracy nauczycielskiej (od 1.09.1986 r. do nadal).

(bezsporne, karta przebiegu zatrudnienia k. 111-114 akt ZUS plik II)

Wnioskodawczyni wykazała w toku postępowania przed organem rentowym na dzień 31 grudnia 2008 roku staż pracy w wymiarze 27 lat, 1 miesiąc i 25 dni w tym 6 lat, 9 miesięcy i 14 dni okresów nieskładkowych oraz 20 lat, 4 miesiące i 11 dni okresów składkowych.

(karta przebiegu zatrudnienia k. 111-114 akt ZUS plik II)

Wnioskodawczyni od 1.09.1987 r. do chwili obecnej jest zatrudniona w Zespole Szkół (...) w Ł. na stanowisku nauczyciela w pełnym wymiarze czasu pracy.

(bezsporne, informacja o okresach składkowych i nieskładkowych k. 9-10 akt ZUS plik II, zaświadczenia o zatrudnieniu (i wynagrodzeniu) k. 33-34, k. 53-54, k. 55-62 akt ZUS plik II, k. 5-6v akt ZUS plik I)

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawczyni jest niezasadne i podlega oddaleniu.

Zgodnie z treścią art. 88 ust. 1 ustawy Karta Nauczyciela z dnia 26 stycznia 1982 r. (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 2215 ze zm.) nauczyciele mający trzydziestoletni okres zatrudnienia, w tym 20 lat wykonywania pracy w szczególnym charakterze, zaś nauczyciele szkół, placówek, zakładów specjalnych oraz zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich – dwudziestopięcioletni okres zatrudnienia, w tym 20 lat wykonywania pracy w szczególnym charakterze w szkolnictwie specjalnym, mogą – po rozwiązaniu na swój wniosek stosunku pracy – przejść na emeryturę.

Nauczyciele spełniający warunki określone w ust. 1 mogą przejść na emeryturę również w wypadku rozwiązania stosunku pracy lub wygaśnięcia stosunku pracy w okolicznościach określonych: 1) w art. 20 ust. 1, 5c i 7; 2) w art. 225 ust. 1, 6, 7 i 10 oraz art. 226 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo oświatowe (ust. 1a).

W myśl z kolei ust. 2a art. 88 Karty Nauczyciela, nauczyciele urodzeni po dniu 31 grudnia 1948 roku, a przed dniem 1 stycznia 1969 roku zachowują prawo do przejścia na emeryturę bez względu na wiek, jeżeli:

1) spełnili warunki do uzyskania emerytury, określone w ust. 1, w ciągu dziesięciu lat od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, z wyjątkiem warunku rozwiązania stosunku pracy, oraz

2) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na dochody budżetu państwa.

Stosownie do treści art. 46 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 291, ze zm.), prawo do emerytury na warunkach określonych w art. 29, 32, 33 i 39 przysługuje również ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. a przed dniem 1 stycznia 1969 r., jeżeli spełniają łącznie następujące warunki:

1) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa;

2) warunki do uzyskania emerytury określone w tych przepisach spełnią do dnia 31 grudnia 2008 r.

Za pracowników zatrudnionych w szczególnym charakterze, w myśl art. 32 ust. 3 pkt 5 ww. ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych uważa się nauczycieli, wychowawców lub innych pracowników pedagogicznych wykonujących pracę nauczycielską wymienioną w art. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela.

W rozpoznawanej sprawie niespornym jest, iż wnioskodawczyni w dalszym ciągu pozostaje w stosunku pracy. A zatem przesłanka rozwiązania stosunku pracy nie została spełniona.

Podkreślenia wymaga, że wszystkie warunki uprawniające do wcześniejszej emerytury muszą być spełnione **łącznie**.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem emerytura nauczycielska przewidziana w przepisie art. 88 ust. 1 ustawy – Karta Nauczyciela przysługuje tylko temu nauczycielowi, który rozwiązał na swój wniosek stosunek pracy oraz spełnia pozostałe warunki prawne. Prawo do emerytury uprawiony nabywa po rozwiązaniu stosunku pracy, a więc istotna jest data rozwiązania umowy o pracę (por. wyrok SA w Szczecinie z 10.08.2005 roku, III AUa 468/05, OSA 2006/11/35, str. 22).

W sytuacji, gdy nauczyciel nie spełnia jednej z wymienionych w art. 88 ust. 2a w związku z ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 967 ze zm.) przesłanek nabycia prawa do emerytury bez względu na wiek (tj. warunku rozwiązania na swój wniosek stosunku pracy) i przez to prawa tego nie może uzyskać, żądaniem ubezpieczonego objęte pozostaje rozstrzygnięcie o spełnieniu przez niego innego kryterium przyznania spornego świadczenia, czyli trzydziestoletniego stażu zatrudnienia. Niedopuszczalne jest jednak orzekanie przez sąd ubezpieczeń społecznych o poszczególnych warunkach nabycia prawa do emerytury zamiast rozstrzygnięcia o samym prawie do świadczenia. W konsekwencji powyższego, jeżeli w okolicznościach faktycznych danej sprawy wnioskodawca nie spełnia jednej z określonej ww. przepisami przesłanki, ponieważ nie rozwiązał na swój wniosek stosunku pracy, bezprzedmiotowe byłoby rozważanie kwestii dotyczącej okresu jego zatrudnienia (por. wyrok SA w Białymstoku z 14.02.2018 r., III AUa 717/17, Legalis nr 1772277).

Stosownie zaś do treści wyroku Sądu Najwyższego z 9.02.2010 r., I UK 262/09, Lex nr 585728, nauczyciele urodzeni po 31 grudnia 1948 r. a przed 1 stycznia 1969 r. zachowują prawo do przejścia na emeryturę bez względu na wiek, jeżeli do 31 grudnia 2008 r. spełnili warunki określone w art. 88 ust. 1 ustawy z 1982 roku Karta Nauczyciela, a warunek rozwiązania stosunku pracy spełnią po 31 grudnia 2008 r. Także w odniesieniu do tej grupy nauczycieli musi więc być spełniony warunek rozwiązania stosunku pracy jako warunek przyznania im nauczycielskiej emerytury (teza 1). Nie jest dopuszczalne w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych wydanie wyroku ustalającego spełnienie przez

ubezpieczonego niektórych warunków wymaganych do nabycia prawa do świadczenia i przyznającego to świadczenie pod warunkiem spełnienia pozostałych warunków w przyszłości (teza 3).

Także w wyroku Sądu Najwyższego z 15.12.2000 r., II UKN 147/00, Lex nr 54646 (teza 2) wskazano, że istota decyzji organu rentowego polega na rozstrzygnięciu o prawie do konkretnego świadczenia (lub o jego wysokości) jako całości, a nie o poszczególnych elementach składających się na to prawo. Sąd stwierdzający spełnienie przez ubezpieczonego jednego lub więcej warunków powstania prawa do świadczenia, nie może ustalić tego w sentencji wyroku, przy jednoczesnym oddaleniu odwołania ubezpieczonego od niekorzystnej dla niego decyzji organu rentowego.

W związku z powyższym (po ustaleniu, że na datę zamknięcia rozprawy wnioskodawczyni nie spełniła przesłanki rozwiązania stosunku pracy) Sąd Okręgowy ograniczył swoje postępowanie i nie badał, czy wnioskodawczyni spełniła pozostałe warunki do uzyskania wcześniejszej emerytury, gdyż nie miało to znaczenia dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.

Wobec powyższego zaskarżona decyzja organu rentowego znajduje oparcie w przepisach prawa i została wydana prawidłowo.

Wobec braku podstaw do uwzględnienia odwołania wnioskodawczyni, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji i oddalił odwołanie.

K.W.

z/odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć wnioskodawczyni